

Відлуння любові: жінки
Колектив авторів

Збірник «Відлуння любові: жінки» містить твори 20 авторок не тільки з України, а й ближнього та дальнього зарубіжжя. І всі вони – про кохання. Чому свій вибір ми зупинили саме на цій темі? Відповідь проста: нас охопило бажання привнести в життя крапельку щастя, якого зараз так мало в нашому світі і яке стало практично дефіцитом. Щоб зрозуміти суть життя, варто подорожувати текстами авторок збірника, а потім, виринувши звідти, вдихнути на повні груди повітря свободи і справжніх почуттів і – головне – сповнене справжнім Коханням. Крім того, ця книжка бере участь в благодійній акції: за її допомоги ми збираємо гроші для наших солдат, які зараз виборюють українську незалежність на сході України в зоні АТО.

Відлуння любові: жінки

Збірник оповідань про кохання

Укладач – Еліна Заржицька

Анна Багряна

Колія

Їхнє кохання від самого початку було пісним. Наче грибна юшка. Або кавалок черствого житнього буханця. Вранці вкривалося пліснявою туманів, увечері сонно котилося за гори. Мали єдину розвагу – дощ. Коли сильно гриміло і води стрімголов мчалися у долину шумними потоками, десь там унизу стаючи однією плоттю із Чорним Черемшом, тоді щось ім ніби змінювалося – у невидимих внутрішніх годинниках, невідлагоджених складних механізмах тіл і душ. Відкривалася нова прірва, аби могли стрибнути туди, наперед зав'язавши очі смужкою вологого лляного полотна. Сиділи разом на призьбі, під дахом. Він витесував дошки на гріб для свого минулого – мріяв позбутися непотрібних речей і думок. Був удвічі старшим від неї. Вона гаптувала комірці і манжети – до чоловічих сорочок. Переважно пропускала крізь вушко голки темні нитки – кольору густого гречаного меду. Рідко –

яскраві чи світлі. Вірила забобонам, створювала їх сама для себе. Кожну дію, навіть найбуденнішу – чищення картоплі, смаження книшів, миття підлоги, випасання корів і зливання надоеного за день молока до одного цеберка – розуміла як ритуал. Жертвоприношення незнайомому богові. Коли напружувала уяву, аби побачити того бога – білого, теплого, пахучого – відчувала приємне збудження. Тішилася з острахом і тримала це у великій таємниці від чоловіка. Не могла без огиди тулитися до липкого тіла у ліжку. Терпіти грубу вагу брудних рук на своїх грудях. Слухати потворне рохкання упереміж із свистом і сопінням. А тому найбільше не любила ночей. Здавалися їй довгими залізничними коліями. Нескінченними, неприємними, чужими. Воліла би взагалі не вкладатися до сну з того приводу. Працювала б ліпше уночі, а потім би спала вдень.

- Єк захочеш, то матимеш сина, – його голос був кислим і порожнім, ніби діжка з-під випитого вина. Не відповіла. Бо що мала відповісти?...

- А ек ні, то ні, – вивів по тому легку формулу розрахунку нових життів. Так, ніби це він був богом і міг сам вирішувати – на що зужити свою глину.

- Завтра поїду до Ворохти, до батьків, – промовила твердо. З її очей полилося якесь дивне світло. Химерне, холодне, потойбічне. Ніхто не мав права скасовувати такого несподіваного рішення. Навіть бог. Але не той, що тепер поруч із нею. Інший – який щодня приймає запашну купіль.

- Повернуся у понеділок увечері, заночую в тети.

- Єк хочеш, можеш не вертатися, – засміявся очима.

Дощ поволі вщухав. Мало вийти сонце. Не хотіла сонця. Зібрала шиття і пішла до хати.

- Ади, ек блискавков смереку пробило! – закричав, аж гори здригнулися від того крику.

- То трембіту зроб собі з неї і трембітай, аж поки всі жилки тобі не полускаються, – пробубоніла тихо. Хай ліпше не чує того, бо потім буде злий. А страшний, коли злий.

* * *

Не знаю, як так сталося, що я відбився від свого гурту. Усе, що намагаюся пригадати, одразу накривається димною пеленою. Чую уривки незрозумілих фраз, непов'язані між собою слова, бачу нечіткі картинки, але усе швидко розсіюється, губиться у якійсь далекій фрагментарній білизні. Ледве можу поворушити задубілими пальцями рук. Кінцівки вперто мене не слухаються, якийсь час доводиться повзти на четвереньках, по мокрій траві і гірській багноці, з важким багажем на спині. Сам промоклий наскрізь – до кожної клітинки крові. Хапають дрижаки, але інстинкт боротьби за виживання перемагає, опиняюся біля траси. Ледве підіймаю правицю, аби зупинити першу стрічну машину. Пригальмовує наполовину заповнений бус. Сконцентрувавши рештки останніх сил, втягую своє тіло до салону і кидаю його на найближче сидіння. Ніяк не годен реагувати на здивовані і співчутливі обличчя пасажирів. Але життєдайне тепло з автопічки, струмінь якого розливається

по долівці, потихеньку вертає мене до тям. Уламки спогадів стають довшими і все логічніше пов'язаними між собою, а проте ще залишаються глибокі між ними прірви. «Бещади занадто цивілізовані – аби шукати в них екстрему... на травневі канікули поїдемо краще до тих незайманих і диких карпатських гір»... Здається, це вже сьомий день відпочинку – останній день. І нас було семеро – Дорота, Ольга, Агнешка, Марек, Сташек, Анджей і я. Ну так, «кожної тварі по парі», і тільки я – ніби самотній вовк чи як там... «сьомий зайвий»... Їм було цілком зручно не помітити мого зникнення, – розмірковував по тих хвилях, якими до мене припливала пам'ять.

– То що, так і будеш їхати зайцем до Франківська? – я почув грубий чоловічий голос, здається, водія буса, але нічого з тих слів мені не було до кінця ясно.

– За проїзд, синку, ти ж не заплатив, – легенько штиркнула мене під бік худенька бабця, що сиділа поруч, – двадцять гривнів.

Почав мацати кишені куртки, потім занурив руку до наплічника. У кишенях zostалися самі злотувки. Гривні – згадав – були десь аж на самому споді багажу. Вийшов на найближчій зупинці і помандрував вздовж траси. Праворуч, обік мене, починався цвинтар. Там стояла вона. Біля могили з двома хрестами...

Наша дорога тягнулася побитими залізничними коліями. Я обіймав її за тонкий стан. Не питав ні імені, ні віку, це не мало значення. Коли розгулявся сильний дощ, дістала яскраву парасольку і підняла високо наді мною.

«Не треба, – сказав очима, – вже не врятує».

Усміхнулася у відповідь. Яюсь ніжно і втомлено. Світилася наскрізь – ніби потойбічним вогнем. Ніколи не бачив такої дивної і дикої вроди. Вабила, робилася рідною, міцно притискала до мене. Хотіла відвести до своєї тети. Сказав, що маю гроші – достатньо, аби найняти хороше помешкання. Для самотнього вовка, – додав. І їй це сподобалося. Пішла зі мною. Сказала, не боїться вовків. Навіть тих, які прибукали сюди з чужої землі. Була відверта зі мною. І дуже пристрасна. Кохалися до ранку. На широкому ложі з різьбленими дерев'яними бильцями, а потім під теплим душем, щедро поливаючи свої тіла трояндовим гелем. Але її волосся все-одно пахло бринзою і смолою смерек. Вітром і горами.

– Звідси має іти прямий потяг до Львова, а зі Львова автобусом – до Варшави, – сказав, одягаючись.

– Єк захочеш, то матимеш сина, – її очі блищали, але я не годен був розпізнати, що значить той блиск. Дивно, але вранці стала мені раптом такою далекою... ніби украдена чужа таємниця. Аж захотілося швидше їхати звідси, втікати від неї.

– Поїду автобусом, аби швидше...

– А ек ні, то ні... тоді... вернуса...

* * *

- Ади, ек блискавков смереку пробило, ади, бачиш? - запитав лагідно, показуючи рукою далеко в гори.

Слухали дощ. Як завжди. Сидячи на призьбі.

- То зроб із неї трембіту...

Їй раптом запахло - вигаданим богом...

- А пощо трембіта?...

- Трембітатимеш.. нашому синові..., - протягнула крізь шматок полотна довгу яскраву нитку.

Карбованець на баню

- Війни змінюють долі людей, - каже дід Микола й смачно затується дешевою цигаркою. - Причому, не завжди на гірше. Ось, наприклад, взяти мене і твою бабу. Якби не війна, ми б, напевно, не зустрілися. І тоді не було б ані твоєї мами, ані тебе...

Цю історію я присвячую своїм предкам. У ній немає жодної патетики. Звичайний життєвський випадок. Вицвіла, запилюжена весільна світлина на горіщі зануреної в летаргічний сон хати. Обережно знімаю з дерев'яної рамки павутиння, витираю пил. З-під потрісканого скла на мене дивляться осяяні щастям молоді обличчя. Намагаюся відшукати в них власні риси. Ніс - дідів, вуста - бабині. Чи навпаки?... Старе дзеркало також вкрите шаром пилу. Ніби пам'ять нащадків. Досить лише дмухнути, заплющивши очі, і...

- Я була змирилася з думкою, що діуватиму до самої смерті, - вкотре чую розповідь баби Галі. - По-перше, мені вже було двадцять чотири, а тоді таких старих не сватали. По-друге, кому потрібна нещасна сирота, наймичка без посагу? Ну і, по-третє, всі нормальні хлопці пішли на фронт, більшість із них загинули, zostалися самі каліки. В Києві я жила по різних хатах, няньчила чужих дітей, потай мріючи, що й сама колись стану матір'ю. Мріяти ж нікому не заборонено...

Найбільше вона любила згадувати саме цей епізод свого життя - так схожий на казку про Попелюшку, в якій рано померла мама, а батько привів додому недобру мачуху.

- Коли почалася війна, я саме наймитувала під Києвом, у Плютах, жила в одній доброї жінки на ім'я Оксана. Від німців убереглася хитрістю - просто сховалася в очереті й пересиділа там до самого ранку. Потім мене забрала до себе дядина. Вона жила в просторій квартирі, в центрі Києва. Може, тепер я і не впізнала б того будинку. А, може, його вже давно немає. Краще мені про це не знати...

Пам'ятаю, колись у бабиній хаті стояв сервант. За склом – посуд із вигравіруваними присвятами: «Коханій Галині від Миколи на річницю весілля», «Любій донечці від тата на День народження»... Від усіх отих тарілок і кухликів zostалися самі лише уламки. Зрештою, людські спогади теж складаються з окремих уламків.

– Аж не віриться, що я колись воював. Війна для мене вже давно відійшла у минуле, – прокашлявшись, озвучує власні думки дід.

Лукавив. Адже часто розповідав нам про свої подвиги, про те, як воював з німцями, як потрапив до гітлерівського полону, потім – до сталінського... У чомусь висповідався, щось прикрашав веселими побрехеньками.

– То як же ви познайомилися? – вже не терпиться мені почути найцікавіше.

– Завдяки одному карбованцю. Стільки тоді коштувало сходити в баню, – примруживши очі, усміхається дід.

Переводжу запитальний погляд на бабцю.

– Коли війна нарешті закінчилася, він приїхав у Київ до своїх родичів. А родичі його були сусідами моєї дядини, мешкали з нами в одному будинку, та ще й на одному поверсі. Мабуть, їх тоді не було вдома, не пам'ятаю, бо Микола чомусь прийшов за тим карбованцем до нас. Я відкрила двері. Дивлюся: такий стрункий і вродливий солдат стоїть, але ж бруднючий, як чорт, наче в багнюці хтось його вивалював. Каже: «Рятуйте, сто років не мився». Він і тоді любив пожартувати. Дядина вийшла, дала йому карбованця та й повернулася до своєї кімнати. Я вже думала зачиняти двері, як він раптом з порогу – ні сіло, ні впало: «А ти заміж за мене вийдеш?». Думала: знову жартує. А в самій серце в грудях так сильно закалатало, ніби дзвін у церкві. «Ну, вийду, кажу. – Тільки спершу помийся»...

– Бреше, – прицмокуючи додає дід. – Вона тоді нічого не відповіла, лише розхвилювалася дуже, навіть розплакалася.

– Від радості, – зітхає стара. – Бо ж була змирилася з думкою, що дівуватиму до самої смерті...

Усміхаються до мене – через стільки років. Шукаю в них себе. Хапаюся за невидиму ниточку, що обплутує розлогі гілки нашого дерева роду. Почуваюся всього лише продовженням... Їхнього щастя.

«Війни змінюють долі людей. Причому, не завжди на гірше...»

Баба пережила діда на десять років. Не знаю, чи вірила вона в казки про закоханих, які помирають в один день. Може, й так. Бо ж по дідовій смерті, скільки її пам'ятаю, весь час лаштувалася «в далеку дорогу».

м. Скоп'є, Р. Македонія

Лілія Бондаревич-Черненко

Може й так...

Він - керівник міського масштабу, серйозний, застебнутий на всі адміністративні гудзики. Його життя - виконком, «п'ятихвилинка», преса, економіка міста, яка вся вміщується на його плечах... Вона ж - цілком легковажна істота (в усякому випадку, так здається на перший погляд), тонюсінька, маленька, з довгим чорним волоссям, заплетеним у безліч кісок, непрактична і романтична до неймовірності.

У неї вдома - стелажі з книгами, пил на меблях і ляльки. Ляльки повсюди, бо вона їх майструє. А виготовивши, несе у мистецький салон. Останнім часом вона зробила товстезного доброго лісовика з сірого вельвету, зеленого бегемотика з піжонською краваткою, веселого дельфіна з біло-синього атласу і Арлекіна з сумними очима. І їх всіх купили! А нещодавно їй зателефонували з лялькового театру і замовили 7 гномів та Білосніжку. Так що ляльок у неї вистачає - вони повсюди. І повсюди - клапті фетру, оксамиту, вуалі, мережива, клубки муліне, вовняних, шовкових ниток, поролон і скляночки з клеєм...

Вона любила все незвичайне, несподіване: внутрішні дворики, як у якомусь венеціанському палаццо, гойдалку у старому саду, на якій злітають у вись чиєсь діти, музеї, де стільки таких цікавих речей - старовинних срібних табакерок, мундирів з еполетами, вишуканих чорних віял з дивовижним пір'ям... Вона любила, щоб і її ляльки були так само незвичайними: ведмедя вона одягала у розкішний диригентський фрак, старого трубочиста - у білий шовковий циліндр, кенгуру тримала у руках великий ридиккуль у жовті горохи, а на голові мала капор, оздоблений яскравими бантами.

З нею завжди і повсюди траплялося щось таке, що не можна ні витлумачити, ні зрозуміти. Вона так просто ламала підбори на всіх тротуарах, притулялася в поїздах столичного метро до тих дверей, до яких не можна було притулятися (і одного разу мало не випала на платформу станції «Дніпро» - ото поподорожувала!). Вона завжди йшла на всіх перехрестях на червоне світло. Машина, мало не збивши її, гальмувала перед самим носом, водій брутально лаявся, а вона лише знизувала плечима, на яких лежали врозсіп численні кіски, і простувала далі. При цьому - вона боялася натовпів людей, ліфтів, у яких мала звичку захрясати, водопровідників ЖЕКу, громовиць, які іноді лютували над містом. Ще - вона вміла ходити босоніж лісовою дорогою і без кінця співати якісь неримовані мелодійні пісні, котрі легко і швидко вигадувала...

Він... Він - не боявся нічого, був дуже поважний і правильний, і ніколи не ходив босоніж. І в них - роман. Він зовсім не обтяжений шлюбом, вона - тим паче. З нею, окрім ляльок, живуть тільки тарган Казимир та мишка Зося (миші, до речі, її ніколи не лякали). У мами - квартира в іншому кінці

міста, і вона керує своєю неорганізованою донькою частіше по телефону, ніж безпосередньо.

Він приїздить до неї на вихідні і дзвонить у двері умовним дзвінком: конспірація над усе (хоча яка може бути конспірація – всі довкола давно знають, до кого він приїздить). Вона відчиняє йому двері – абсолютно щаслива, ледве встигнувши висушити волосся після душу, перетворити його на сотню кісок і поставити до гарячої духовки піцу – вони, як справжні італійці, споживають на вечерю лише піцу.

Він приїздить зморений і зосереджений. Він любить міряти кроками її квартиру, незважаючи на цих смішних ляльок, які сидять і лежать повсюди, і про щось міркувати. Вона намагається йому не заважати. Потім вони вечеряють зовсім по-сімейному і обговорюють різні цікаві новини – чи зникнення в Чечні відомого журналіста, чи новий спектакль епатажного київського режисера, котрий повів своїх глядачів до собору, де мало бути (але не відбулося) вінчання героїв, а згодом потяг їх усіх до зруйнованого будинку... Потім дивляться телевизор і йдуть спати. Деколи вона каже йому: «Давай підемо подивимось на лаванду, тут неподалік є поле, де росте справжня лаванда...» Або ж: «Давай покатаємось на санчатах, учора завія засипала усі стежки, замела усі дороги, а сьогодні так тихо, іній сиплеться з дерев... Візьмемо санчата у Дениска. (Дениско – сусідський хлопчина, у якого батьки – випивохи і суцільні двійки в школі. Батьки лупцюють його за ті двійки, він втікає з дому і з ранку до вечора тиняється на вулиці...). Він добрий – він позичить нам свої санчата...» Він тільки сміється у відповідь, і вони нікуди не ідуть. Зрозуміло ж: він так стомлюється від своїх загальноміських проблем, від економіки (вона так зручно вляглася йому на плечі), що йому не до дурниць... Вона каже йому: «Хочеш, я научу тебе слухати серце під музику бджіл... А хочеш, поїдемо разом до Львова, де сіро-зелені таємничі будинки стоять на відполірованій бруківці, де кам'яні леви сумують біля міської ратуші, і поблукано там серед завмерлого часу...» Не хоче... Вона малювала під виконкомом, під його вікнами, смішних поросят на першому блакитному снігу. Запалювала індійські пахощі. Усе даремно. З приводу поросят він суворо наказав двірнику: «Заметіть!» – і їх замели. Над фіміагом кепкував... Вони ні разу не танцювали у парі, він ні разу не казав їй чогось надзвичайного, ласкавого. «Це смачно», – відгукувався він про салат і піцу 100 разів і жодного разу: «Яка ти красуня!» Хоча вона і так знає (ось, наприклад, уже другий рік вмивається лише дошовою водою, а це щось та значить). «Ти, малеча!» – ось найтепліші слова, звернені до неї. Він ні разу не казав їй «моя мила», «я так сумував без тебе»... Вона довго розмірковувала з цього приводу і зрозуміла, що він таких слів просто не знає.

Якось вона несподівано розплакалася при ньому. Він запитав: «Чого ти плачеш?». – «Я тебе кохаю.» – «Дивно. Навіщо ж тоді плакати?». Він ніколи не дарує їй милих чарівних дрібничок, а завжди що-небудь корисне чи смачне: теплі вовняні шкарпетки або повний горщик варених раків. Зовсім нещодавно він приніс їй пляшку шампанського в оксамитовій бордовій сукні. Шампанське вона випила одна того вечора, а у пляшку поставила засохлу троянду.

Так триває уже три роки. Увесь перший рік вона жахливо страждала... Коли він поруч, він не сміється... Я, певно, не приношу йому щастя. Чоловік увійшов у мою долю, а я не така... Навіщо він зі мною, якщо не кохає (у тому, що не

кохає, сумнівів не було). Він мені потрібний, а я йому наче б і ні... Усе мое життя – суцільне «можливо». Можливо, він боїться мене втратити... Можливо, йому зі мною добре (просто, він не каже)... Можливо, мене кохають... Це було справжнє божевілля. Ламаючи голову над цим усім, вона додумалася навіть і до такого. Я люблю чоловіка, якого б не хотіла любити. І це так боляче. Я його ненавиджу, ненавиджу тому, що палко кохаю. З ним завжди, як у невагомості. Він зі мною – все начебто добре. Він йде – і все починається спочатку: вона сумнівається, тужить і, як заведена, майструє ляльки... Якось одного разу вона розповіла йому про свої божевільні думки, адже завжди все розповідає – що слід і не слід. «Ти – одержима, – сказав він. – Так не кохають. Ти мене лякаєш...» Він вимовив це, і повітря разом розірвалося, як рветься шовк... Це – намова. Вона абсолютно нормальна. Вона кохає саме так, як кохають. І чого йому її боятися? Але вона замислилася над його словами і почала мріяти про психоаналітика. Але чи віднайдеш його у їхньому місті? Так буває тільки за кордоном: ти приходиш до психоаналітика, лягаєш на кушетку, усе розповідаєш. Кілька сеансів – і ти одужала. Навіть ім'я його забулося... Аналітика і кушетку він назвав черговою жіночою дурістю. Може, і так...

їй здається, що йому зовсім нецікаво, чим вона займається днями, коли чекає на нього, про що думає, над якою лялькою працює (якось вона зробила кавалера з супутницею у човні – його і себе, а він навіть і не здогадався, що це вони...). А їй, навпаки, було цікаво – де він побував за день, з ким розмовляв, як самопочуття економіки міста, чи надягнув він тепле кашне... Вона у всьому прагнула йому допомогти... Коли б він був військовим, вона б навіть навчилася розбирати і чистити його пістолет... В її уяві, він повинен потакати усім її примхам, обсипати компліментами... Коли вони розсварені – страждати і посилати шалені телеграми. Коли скривдив і побачив, що вона нещасна, – відразу стати таким же і просити вибачення. Нічого цього не було. Коли вони лаялися, вона носила йому листи до приймальні і з ніяким виразом обличчя віддавала їх секретарці – старій, висушеній гримзі. Гримза дивилася на неї безбарвними круглими очима, усе розуміла і обіцяла листок передати. Жінок треба або обожнювати, або покидати. Він не робив ні першого, ні другого. Що за чоловік!

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=23794418&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.